

Interview Identiteitsfraude

Het aantal meldingen van identiteitsfraude is vorig jaar verdubbeld. Helen van der Sluys van het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude en -fouten (CMI) van het ministerie van Binnenlandse Zaken vertelt over de risico's.

Tekst **Vincent van Amerongen** / vwamerongen@consumentenbond.nl

'Geef nooit een kopie van je ID op Marktplaats'

HELEN VAN DER SLUYS

2000-2012

Min. van Buitenlandse zaken, diverse functies

2013-2014

Min. van Binnenlandse Zaken: projectleider Progr. 'Identiteit op Orde'

2015-heden

Min. van Binnenlandse Zaken, coördinator Centraal Meldpunt Identiteitsfraude en -fouten

In 2016 kreeg het CMI 1700 meldingen, tegen 800 in 2015. Hoe verklaart u die stijging?

Dat ligt deels aan een grotere naamsbekendheid van ons meldpunt, en een toegankelijker meldingsformulier. En organisaties zijn nu verplicht consumenten te informeren bij een datalek.

Maar we zien ook meer misbruik van persoonsgegevens. Identificatie hoeft steeds minder vaak in persoon aan de balie, dat gebeurt steeds vaker online met een kopie van je identiteitsbewijs, zoals bij het afsluiten van een telefoonabonnement en bankrekening. Een oplichter heeft alleen een kopietje van je ID nodig.

Welke trucs gebruiken criminelen om die gegevens te krijgen?

Eén truc is dat ze niet-bestaande vacatures plaatsen op vacaturesites, waar ze dan om een kopie van je identiteitsdocument of een loonstrookje vragen. Een andere truc is dat ze zogenaamd een kamer te huur hebben. Ze zeggen dan: 'stuur vast

een kopie op, ik maak dan het contract in orde'.

En wat we ook veel zien is identiteitsfraude via verkoopsites als Marktplaats. Oplichters bieden spullen aan die gewild zijn, zoals populaire telefoons en tickets voor concerten en festivals. Ook hier vragen ze om je identiteitsdocument, zogenaamd om zeker te weten met wie ze te maken hebben. Op die manier hebben onlangs 3 criminelen 2500 mensen opgelicht door zogenaamd telefoons te koop aan te bieden.

Je hoeft een onlineverkoper toch geen kopie van je ID te sturen?

Nee. Dat is helemaal niet nodig. Stuur nooit een kopie van je identiteitsdocument voor handel onderling. Er zijn maar heel weinig instanties die echt een kopie mogen vragen. Dit zijn vooral overheidsinstanties en werkgevers. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft daar richtlijnen voor opgesteld (zie kader – red.) Als het toch moet, streep dan op de kopie door wat niet nodig is en zet ➤

Interview Identiteitsfraude

Met de KopieID-app maak je een veilige kopie van je paspoort

er de datum op en voor welk doel de kopie bestemd is.

En op welke manier maken ze dan misbruik van je identiteit?

Met een kopie van je ID kunnen ze telefoonabonnementen en leningen afsluiten of bankrekeningen openen. Ze vragen je dan ook nog om 1 cent over te maken, zogenaamd om zeker te weten dat je niet rood staat. In werkelijkheid activeer je hiermee een bankrekening op jouw naam die met de kopie van je ID is aangevraagd.

Hoe kom je erachter dat je identiteit is misbruikt?

Dat merk je wanneer er ineens geld van je rekening is afgeschreven, of als er ineens een incassobureau voor de deur staat omdat er nog allerlei rekeningen open staan van spullen die op jouw

naam zijn gekocht of omdat er leningen zijn afgesloten die nooit zijn afbetaald. Het kan ook gebeuren dat mensen op Facebook je beschuldigen van oplichting, omdat die kopieën een eigen leven zijn gaan leiden. De criminelen gebruiken jouw identiteit vaak weer om anderen op te lichten. De oplichters verkopen dan uit jouw naam (en hebben een kopie van je ID om dat te bewijzen!) en blijven zelf buiten schot. Voor misbruik zijn soms trouwens alleen al een geboortedatum en een naam voldoende. Daarmee kunnen oplichters toegang krijgen tot allerlei instanties waar je staat ingeschreven. Dus zet je geboortedatum niet openbaar op Facebook.

Wat moet je doen om schade vergoed te krijgen?

Als er fraude is gepleegd met je identiteitsdocument, doe dan aangifte en vraag een nieuw identiteitsdocument aan. En laat het oude blokkeren.

Wij adviseren mensen verder altijd om het meldingsformulier in te vullen op onze site (rijksoverheid.nl/identiteitsfraude), wij nemen dan contact op en bemiddelen zo nodig met instanties.

Meer tips en slachtofferhulp op het meldpunt identiteitsfraude:

rijksoverheid.nl/identiteitsfraude

Tips om identiteitsfraude te voorkomen

- Stuur bij handel op **verkoopsites** nooit kopieën van je ID-document of andere documenten met identiteitsgegevens.
- Als toch een kopie van het ID nodig is (zie de lijst rechts), **maak dan de kopie onbruikbaar**: schrijf datum en doel erop en streep door wat niet nodig is (vaak het BSN-nummer). De overheid heeft hiervoor de **KopieID-app** (zie boven).
- Zet op **social media** nooit foto's van je paspoort, identiteitskaart of rijbewijs. Zet ook niet

- je geboortedatum openbaar op Facebook.
- Beveilig je **DigiD** extra met een sms-code. Dit kun je instellen op digid.nl. Vul op die site ook je e-mailadres in, zodat je geïnformeerd wordt bij onregelmatigheden.
- Controleer geregeld je **bankafschriften**.
- Bij **Marktplaats**: kijk of iemand al langer actief is en check of het rekeningnummer bekend is bij de politie: politie.nl/aangifte-of-melding-doen/controleer-handelspartij.html

Wie mag je identiteitsdocument (niet) vragen?

Mogen niet om identiteitsbewijs vragen:

- **Particulieren**: mogen om identiteitsbewijs vragen, maar geen kopie maken
- **Winkels**: mogen je hooguit vragen om het te tonen
- **Hotels**: mogen alleen enkele gegevens noteren
- **Zorgverleners**: mogen alleen gegevens noteren, inclusief BSN

Mogen een kopie maken:

- **Telecom**: zonder BSN-nummer en pasfoto.
- **Autoverhuurders**: zonder BSN-nummer
- **Kamerverhuurders/makelaars**: maar niet bij inschrijving en/of bezichtiging
- **Werkgever**: volledige kopie
- **Uitzendbureaus**: mogen volledige kopie vragen, maar pas als je in dienst treedt
- **Bank, verzekeraar en notaris**: volledige kopie

Meer informatie:

autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/identificatie/identiteitsbewijs